

Research Paper

Identifying the Key Factors Affecting Good Urban Governance with a Scenario Planning Approach Case study: Fasa city

Mahshid Mohammad Ebrahimi Jahromi¹, Amir oshnooei Nooshabadi^{2*}, Mohamad Hadi Setavand³.

1. Instructor of Architecture Department, Payame Noor University, Tehran, Iran.
2. Assistant Professor of Geography, Lorestan University, Khorramabad, Iran.
3. Instructor, Department of Architecture, Payame Noor University, Tehran, Iran.

Received: 2021/02/10

Accepted: 2021/08/23

PP: 123-140

Use your device to scan and
read the article online

Keywords:

Good Urban Governance,
Scenario Planning, Urban
Management, Fasa City

Abstract

Good urban governance is considered as one of the most important and effective approaches in the field of urban management in the world. Because understanding the future of good governance in our country's cities can be very effective in the planning and decision-making of managers, and due to the uncertainty and the need for possible predictions, the present study aimed to identify the key factors affecting good urban governance with a scenario planning approach in Fasa city in the horizon of 1430. This research is descriptive-analytical in terms of applied purpose and method. MICMAC software has been used to analyze the effect of factors on each other. Scenario planning software has also been used to perform scenario calculations (scenario editing). The statistical population consists of 22 experts and scholars in the field of urban management, governance and future research with the necessary and sufficient knowledge and experience. The results indicated that the key factors affecting the future of the Fasa city governance in the horizon of 1430 have been the commitment of urban management to equality before the law, the resistance of urban management to illegal behaviors of citizens, the sense of responsibility of managers and city officials, the honesty of urban management in presenting programs, justice in equal and equitable distribution of urban facilities, absence of corruption in urban management system, reasonable use of resources and facilities, improvement of methods and actions based on modern science, transparency in performance, tolerance and acceptance of various approaches, gender justice, proper control and supervision of urban construction, public participation in planning, planning, decision-making and activities, and transparency in decision-making. In addition, seven scenarios with different combinations of three favorable, static and critical conditions are likely to occur in good urban governance in Fasa city.

Citation: Mohammad Ebrahimi Jahromi, M; oshnooei Nooshabadi, A; Setavand, M.(2023): **Identifying the Key Factors Affecting Good Urban Governance with a Scenario Planning Approach Case study: Fasa city**, Journal Research and Urban Planning, Vol 14, No 52, PP 123-140.

DOI: 10.30495/JUPM.2021.27309.3786

DOR: 20.1001.1.22285229.1402.14.52.8.0

* **Corresponding author:** Amir oshnooei Nooshabadi

Address: Assistant Professor of Geography, Lorestan University, Khorramabad, Iran.

Tell:

Email: oshnooei.a@lu.ac.ir

Extended Abstract

Introduction

City is like a living thing which should be managed in a coordinated way. It is not possible to inspect and consider part of the city and leave other parts uninvestigated. If part of the city is ruled by one group and other parts by another, the city will soon be destroyed. Presenting up-to-date governance styles such as transitional management, flexible governance, reflective governance and the recent emergence of futuristic governance models based on futuristic principles and methods confirm the importance of change in managerial thinking and the selection of emerging approaches and governance styles. The main goal of urban governance is urban development so that an appropriate platform for a better and fairer life of citizens should be created in society in accordance with their socio-economic characteristics. Evaluating the performance of urban management in Fasa shows that after the fifties and sixties, the problems of small and medium-sized cities such as Fasa have become increasingly widespread. Fasa city management has undergone certain problems and changes and that the urban management of Fasa has had a poor performance in terms of citizen participation. The present study, with a scenario planning approach, tries to identify the key factors affecting good urban governance in the city of Fasa in the horizon of 1430.

Methodology

Due to its nature and the horizon that has been considered for planning, i.e. horizon 1430, this research is based on futuristic research style. Considering that the main purpose of the present study is to present the development strategies of Fasa city, it is among the futuristic researches in terms of applied purpose, method, survey and time. The statistical population consists of 22 experts and scholars in the field of urban management, governance and future research with the necessary and sufficient knowledge and experience. The data collection tool consists of library (review of research texts and literature) and survey studies (questionnaire tool) (based on Delphi method of experts). MICMAC software has been used to analyze the effect of factors on each other. Scenario wizard software has also been used to perform scenario planning calculations (scenario editing).

Results and discussion

Findings showed that the key factors affecting the future of Fasa governance in the horizon of 1430 include "commitment of urban management to equality before the law", "resistance of urban management against illegal behaviors of citizens", "sense of responsibility of city managers and officials", "honesty of urban management in presenting programs", "justice in the equitable distribution of urban facilities", "corruption in the urban management system", "rational use of resources and facilities", "improvement of methods and actions based on modern science", "transparency in performance", "tolerance" and acceptance of diverse approaches ", "gender justice", "proper control and supervision of urban construction", "participation of people in planning, decision-making, decision-making and activities", and "transparency in decision-making". The results of the present study indicate that 7 scenarios with different combinations of three, desirable, static and critical conditions are likely to occur in good urban governance in Fasa, which, unfortunately, the probability of negative events (critical state) is more than positive events (optimal state).

Conclusion

The present study aimed to identify the main factors affecting the good governance of Fasa city with a future research approach, so that a coherent and integrated planning for this important issue can be finally performed in the cities by identifying these factors. Assuming that out of the seven scenarios, the best scenario is scenario 2, it does not indicate the establishment of good urban governance in Fasa city in the future. In the most optimistic case, one second scenario out of 7 scenarios affecting good governance will be almost in good condition which alone has six favorable situations and the other 6 scenarios, which the ratio of this (second) scenario is less desirable. If this scenario happens, the city will move towards a sustainable city. In this way, the competitive and dynamic environment of cities always faces urban management with different challenges and opportunities. To succeed in such situations, urban management needs more agility, requiring knowledge, analysis and transparency of urban service processes.

مقاله پژوهشی

شناسایی عوامل کلیدی موثر بر حکمروایی خوب شهری با رویکرد سناریونویسی (مطالعه موردی: شهر فسا)

مهشید محمد ابراهیمی جهرمی^۱، امیر اشنویی نوش آبادی^{۲*}، محمد هادی ستاوند^۳

- ۱- مربی گروه معماری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.
۲- استادیار گروه جغرافیا، دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران.
۳- مربی گروه معماری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

چکیده

حکمروایی خوب شهری به عنوان یکی از بااهمیت‌ترین و مؤثرترین رویکردهای عرصه مدیریت شهری در جهان مطرح است. از آنجا که درک وضعیت آینده حکمرانی خوب در شهرهای کشورمان می‌تواند در برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری مدیران بسیار موثر باشد و به دلیل وجود عدم قطعیت و نیاز به پیش‌بینی‌های محتمل؛ هدف پژوهش حاضر، شناسایی عوامل کلیدی موثر بر حکمروایی خوب شهری با رویکرد سناریونویسی در شهر فسا در افق ۱۴۳۰ در نظر گرفته شده است. این پژوهش به لحاظ هدف کاربردی و روش آن توصیفی - تحلیلی است. از نرم افزار میک مک برای تحلیل تأثیر عوامل بر همدیگر استفاده شده است. همچنین برای انجام محاسبات سناریونویسی (تدوین سناریو) از نرم‌افزار سناریو ویزارد استفاده شده است. جامعه آماری تحقیق را متخصصان و خبرگانی در زمینه مدیریت شهری، حکمروایی و آینده پژوهی از دانش و تجربه لازم و کافی برخوردار هستند، تشکیل داده است که تعداد آنها ۲۲ نفر می‌باشد. نتایج نشان می‌دهد که عوامل کلیدی موثر بر آینده حکمروایی شهر فسا در افق ۱۴۳۰ شامل التزام مدیریت شهری به برابری در برابر قانون، مقاومت مدیریت شهری در برابر رفتارهای خلاف قانون شهروندان، احساس مسئولیت پذیری مدیران و مسئولان شهری، صادق بودن مدیریت شهری در ارائه برنامه‌ها، عدالت در توزیع برابر و عادلانه امکانات شهری، عدم وجود فساد در سیستم مدیریت شهری، استفاده معقولانه از منابع و امکانات، بهبود روش‌ها و اقدامات براساس علم روز، شفافیت در ارائه عملکرد، تساهل و پذیرش رویکردهای متنوع، عدالت جنسیتی، کنترل و نظارت مناسب بر ساخت و سازهای شهری، مشارکت مردم در برنامه‌ریزی، تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و فعالیتها، شفافیت در تصمیم‌گیری است. همچنین، ۷ سناریوی با ترکیب‌های متفاوتی از سه وضعیت، مطلوب، ایستا و بحرانی احتمال وقوع در حکمروایی خوب شهری در شهر فسا را دارند که وضعیت‌های بحرانی بخش عمده‌ای از صفحه سناریوها را به خود اختصاص داده‌اند و وضعیت‌های مطلوب و ایستا در الویت‌های بعدی قرار دارند.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۱/۲۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۶/۰۱

شماره صفحات: ۱۴۰-۱۳۳

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

واژه‌های کلیدی:

حکمروایی خوب شهری، سناریونویسی، مدیریت شهری، شهر فسا

استاد: محمد ابراهیمی جهرمی، مهشید؛ اشنویی نوش آبادی، امیر؛ ستاوند، محمد هادی (۱۴۰۲)، شناسایی عوامل کلیدی موثر بر حکمروایی

خوب شهری با رویکرد سناریونویسی (مطالعه موردی: شهر فسا)، فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی شهری، سال ۱۴، شماره ۵۲، مردادشت، صص ۱۲۳-۱۴۰.

DOI: 10.30495/JUPM.2021.27309.3786

DOR: 20.1001.1.22285229.1402.14.52.8.0

* نویسنده مسئول: امیر اشنویی نوش آبادی

نشانی: استادیار گروه جغرافیا، دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران.

تلفن:

پست الکترونیکی: oshnooei.a@lu.ac.ir

مقدمه

شهر همانند یک موجود زنده است و این موجود زنده باید به صورت هماهنگ اداره شود. امکان پذیر نیست که بخشی از شهر مورد بررسی و مراقبت قرار گیرد و بخش‌های دیگر آن رها شود. اگر بخشی از شهر بوسیله یک مجموعه و بخش‌های دیگر بوسیله مجموعه دیگری به صورت منفرد و مجزا اداره شود، این شهر بزودی نابود می‌شود (Ashtiani araqi, 2020)

نتایج بررسی سازمان ملل برای رهایی از مشکل فوق نشان می‌دهد مشکل اصلی برنامه‌ریزی شهری نبود امکانات مالی یا فناوری پیشرفته و یا منابع انسانی با مهارت نیست بلکه، مشکل اصلی در نحوه مدیریت این فاکتورها می‌باشد (Shokoohi and Istgaldi, 2013).

در گذار نگرش‌های مدیریتی به کلانشهرها، تغییر در سیستم حکمروایی و رویکردهای برنامه‌ریزی شهری به منظور آمادگی برای عدم قطعیت‌ها و متناسب با مسائل پیچیده، چندبعدی و چندمقیاسی مشهود است. بنابراین طی یک دهه گذشته، مفهوم شهرهای هوشمند به عنوان راهی برای مقابله با افزایش چشمگیر مسائل شهری (مسکن، جرم، آلودگی هوا، ترافیک و غیره) پیشنهاد شده است (Jiang et al, 2020)

ارائه سبک‌های به روز حکمروایی مانند مدیریت گذار، حکمروایی منعطف، حکمروایی بازتابی و به تازگی ظهور مدل‌های حکمروایی آینده‌نگر مبتنی بر اصول و روش‌های آینده‌نگاری، مهر تاییدی بر اهمیت تغییر در افکار مدیریتی و انتخاب رویکردها و سبک‌های نوظهور حکمروایی است (Meshkini et al, 2019).

دستور کار جدید شهری (NUA)^۳ که در کنفرانس هیئات ۴سه در کیوتو^۵ در اکتبر سال ۲۰۱۶ به تصویب رسید، بیانگر تعهد جدید در مورد استفاده در الگوریتم جدید مدیریت و برنامه‌ریزی شهری است. دستور کار جدید شهری تعهدی است که همه ما برای هدایت توسعه جهان در حال شهری شدنمان مسئولیت آن را برعهده خواهیم گرفت (Salim and Hudalah, 2019). بنابراین حکمرانی مطلوب، در چند سال گذشته، با توسعه مستمر مفهومی از اهمیت فزاینده‌تری نیز برخوردار گردیده است (Grindle, 2017).

هدف اصلی حکمروایی شهری، توسعه شهری است به نحوی که در اجتماع، بستر مناسبی برای زندگی بهتر و عادلانه‌تر شهروندان، به تناسب خصایص اجتماعی - اقتصادی آنان ایجاد شود (ziari et al, 2020). حکمروایی به مانند مولفه نهادی توسعه پایدار روز به روز بیشتر مورد توجه پژوهشگران قرار می‌گیرد. آینده حکمروایی توسعه پایدار شهری نیازمند تحلیل تمامی مولفه‌های موثر و بررسی نحوه ارتباط این مولفه‌ها با یکدیگر می‌باشد (Rabbani et al, 2018). در هر جامعه‌ای، هنگامی که بدنبال راه حل توسعه پایدار می‌گردید، حکمرانی خوب شهری همیشه به عنوان ابزاری حیاتی برای ارتقاء توسعه پایدار در نظر گرفته می‌شود و به عنوان عنصری حیاتی در استراتژی‌های توسعه پایدار گنجانده شده است. (Nouri et al, 2020)

در این راستا، اهمیت و ضرورت مطلوبیت حکمرانی در این مسئله محوری تبلور می‌یابد که موفقیت‌ها و یا عدم موفقیت‌های حکمرانی نه تنها نسل معاصر را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد، بلکه با حرکت مواج در گذر زمان، نسل‌های آینده را نیز تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. محققان آینده پژوهی می‌خواهند با استفاده از این تفکر، علاوه بر بر تأمین رفاه نسل‌های فعلی، در تأمین رفاه نسل‌هایی آینده نیز مؤثر باشند (Komijani et al, 2019). ارزشیابی عملکرد مدیریت شهری شهر فسا نشان می‌دهد که بعد از دهه‌های پنجاه و شصت، مشکلات شهرهای متوسط و کوچک اندام مانند فسا گسترش روزافزونی یافته مدیریت شهری فسا دچار معضلات و دگرگونی‌های خاصی شده است (Amiri, 2017) و می‌توان گفت مدیریت شهری فسا در رابطه با مشارکت شهروندان عملکرد ضعیفی داشته است (Yaghfoury and Rafieian, 2015). پژوهش حاضر، با رویکرد سناریونویسی، می‌کوشد به این سوال پاسخ دهد که چه عوامل کلیدی را میتوان بر حکمروایی خوب شهری در شهر فسا در افق سال ۱۴۳۰ شناسایی کرد؟

پیشینه و مبانی نظری تحقیق:

نگاهی گذرا به وضعیت مدیریت شهری در کشورمان بیانگر آن است که مدیریت شهری پیوسته از مدیریت سیستمی دور شده و در دام مدیریت بخشی گرفتار شده است و خود را گرفتار نظریات از بالا به پایین کرده است (Rezaei, 2018)

3- New Urban Agenda

4 -Habitat III

5 -Quito

مفهوم حکمروایی مطلوب شهری در دسته مفاهیم هنجاری قرار گرفته و می‌تواند به عنوان الگوی عملکردی بهره‌بردار شود. این حکمروایی می‌تواند به عنوان جستجوی گزینه‌های جایگزینی باشد که از طریق مذاکراتی که با استفاده از روش‌های متفاوت و همچنین ارتباط ذینفعان بخش رسمی (دولت) و غیررسمی (بخش‌های خصوصی) حاصل شود. علاوه بر این حکمروایی خوب شهری به عنوان یک بعد بنیادی با هدف توسعه مهارت‌های اداری و بهره‌وری، مبارزه با فساد، شفافیت و افزایش پاسخگویی برنامه‌ریزان شهری ارائه شده است (Kadago et al, 2010).

برای اولین بار ایده «حکمرانی مطلوب» در دهه هشتاد میلادی بوسیله بانک جهانی مطرح شد و با افزایش محبوبیت آن در بین پژوهشگران و برنامه‌ریزان شهری به عنوان نقطه مطلوب توسعه مورد توجه اختصاصی نهادهای توسعه قرار گرفت و به طور فراگیری به «چارچوب تحلیل» در علوم اجتماعی و حوزه‌های مرتبط با آن و «دستور کار سیاستی» در جوامع و نهادهای جامعه جهانی تبدیل شد. سپس نهادهای دیگر بین‌المللی همچون صندوق بین‌المللی پول، برنامه توسعه سازمان ملل، سازمان همکاری و توسعه اقتصادی و اتحادیه اروپا و دیگر نهادها و محققان بین‌المللی به اتخاذ و توسعه مفهوم حکمرانی مطلوب پرداختند (Komijani et al, 2019).

حکمروایی مشارکتی به یک ویژگی اصلی در مدیریت شهری تبدیل شده است که توسط دولت‌ها و سازمان‌های دولتی به الگویی برای مشارکت جامعه مدنی و مردمی تبدیل شده است (Lemanski, 2017). برایان مک‌لین^۶، اولین اندیشمندی است که در سال ۱۹۷۳ میلادی مفهوم حکمروایی خوب را بکار برد. از نظر او، حکومت شهری باید در برابر روندهای تحول و تغییر در شهرها مسؤلاًنه تر رفتار نماید، اقداماتش در زمینه مشکلات شهری مناسب‌تر باشد، در برابر جامعه شهری پاسخگوتر باشد، به مثابه قسمت با اهمیتی از سیستم یادگیری اجتماعی بهتر عمل کند و در نهایت در جایگاه مناسبتری در پیش‌بینی، کشف و استقبال از آینده قرار گیرد (Pourahmad et al, 2020).

به عقیده کالبیج (2020)، آگاهی در حال رشدی به وجود آمده است که حکومت‌ها فقط تصمیم‌گیرنده و اعمال‌کننده تصمیمات از طریق قدرت دولتی نیستند، بلکه آنها زمان بسیاری صرف مذاکره با دیگر سازمان‌های حکومتی و غیرحکومتی می‌کنند تا درباره اقدامات و تصمیمات خاصی توافق حاصل شود. از با اهمیت‌ترین سندها حقوقی بین‌المللی در رابطه با هنجارهای حکمروایی مطلوب شهری (اعلامیه جهانی حقوق بشر)^۷ (۱۹۴۸م)، (میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی)^۸ (۱۹۶۶م)، (میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی)^۹ (۱۹۶۶م)، (کنواسیون محو همه اشکال تبعیض علیه زنان)^{۱۰} (۱۹۷۹م)، (اعلامیه حق توسعه)^{۱۱} (۱۹۸۶م) و (کنواسیون حقوق کودک) است (مشکینی و همکاران، ۱۳۹۲: ۳۳).

از سوی دیگر دنیای معاصر بستر تغییرات سریع و پویایی شتابنده است، این تغییر و تحولات آنچنان غافلگیرکننده و برق‌آسا ایجاد می‌شوند که کمترین اهمال و بی‌توجهی به آن می‌تواند به بهای سنگین غافلگیری راهبردی در تمام زمینه‌های سیاسی، اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی باشد.

در بستر سرشار از تغییر و بی‌ثباتی و آکنده از عدم قطعیت‌ها، تنها رویکرد و سیاستی که احتمال کسب موفقیت‌های بیشتری دارد، تلاش برای معمار آینده است. اگرچه این تلاش همواره با خطرپذیر فراوان قرین بوده است، اما بهر حال پذیرش این مخاطره به مراتب عاقلانه‌تر از نظاره‌گر بودن به تحولات آینده است (Sobhani et al, 2018).

در حال حاضر، چارچوب نظری برنامه‌ریزی از مفاهیم پیش‌بینی و آینده‌نگری گذر کرده، و به موضوع آینده‌پژوهی و آینده‌نگاری که وظیفه‌اش معماری آینده است، رسیده است (Zalei and Zamanipour, 2015). آینده‌پژوهی شامل اصول و روش‌های مراحل مطالعه، تصمیم‌گیری، طرح‌ریزی و در نهایت اقدام درباره شرایط مرتبط با آینده است (Qorbani and Teymouri, 2017).

در آینده‌پژوهی، علاوه بر شناخت روندها و چالش‌هایی که ممکن است در آینده پیش آیند، به صورت معمول سه سناریوی محتمل برای آینده بلندمدت در نظر گرفته می‌شود (آینده ممکن، آینده محتمل و آینده مطلوب) (Jafari et al, 2020). با توجه به اینکه شهر ایستا نیست و نظامی پویا و پیچیده، آشوبناک و دارای عدم قطعیت‌های زیاد است، معقولانه است که بتوان با رویکردی صرفاً علمی و بر اساس

6-Brian McLean

7-The Universal Declaration on Human Rights

8-The Covenant on Civil and Political Rights

9-The Covenant on Economic, Social and Cultural Rights

10-The Covenant on the Eliminate of Discrimination against Women's

11-The Declaration on the Right to Development

فرایندهای خطی برای آن برنامه‌ریزی کرد (Fanni and Kazemi, 2016). در تحقیقی که توسط روبک و کوم^{۱۲} (۲۰۱۸) نشان داده شده شرکت‌هایی که بروی آینده تمرکز داشتند، موفق شدند سود و سهام بازار خود را افزایش دهند، چرا که درگیر افق افسانه‌ای بودند و همان را در تحقیقاتشان عمل کردند (Ahani et al, 2018).

سناریوسازی شاید مهمترین روش آینده‌پژوهی است که می‌تواند آینده‌های احتمالی که برای انعکاس آینده سازمان‌ها و نظام‌های اجتماعی پایه ریزی شده اند را به صورت مدل آشکارسازی کند (Sasanpour et al, 2017). به عقیده پورتر^{۱۳} هدف سناریو بسط تفکر درباره آینده و انبساط طیف بدیل‌های مدنظر است (Imani, 2020). از دهه ۱۹۸۰ میلادی به بعد، سناریونویسی به یکی از ابزارهای مهم برنامه‌ریزی راهبردی برای برنامه ریزی شهری تبدیل شد. برنامه‌ریزی مبتنی بر سناریو با نظریات مشارکتی ارتباط عمیقی برقرار کرده است. سناریو بیان می‌کند چگونه ممکن است آینده را بر پایه وضعیت فعلی و مجموعه‌ای از فرضیات در ارتباط به نیروهای کلیدی پیشران تصویر کرد (گنتلی، ۲۰۱۲: ۴) بخاطر آنکه که ذهن آدمی برای خلق انبوه سناریوها از ظرفیت خلاقانه محدود برخوردار است، استفاده از نرم‌افزارهای سناریوپردازی مورد توجه آینده‌پژوهان قرار گرفته است.

مروری بر پیشینه تحقیق نشان می‌دهد تحقیقات زیادی نیز در زمینه حکمروایی خوب شهری انجام یافته است از جمله: آدامر و فریرا^{۱۴} (۲۰۰۹)، جاکا^{۱۵} (۲۰۱۶)، بیسواس و همکاران^{۱۶} (۲۰۱۹)، داهیا و داس^{۱۷} (۲۰۲۰)، توکلی‌نیا و همکاران (۱۳۹۱)، حسینی (۱۳۹۵)، رهنما و اسدی (۱۳۹۳)، علیزاده و روشنائی (۱۳۹۶)، آهنی و همکاران (۱۳۹۷)، پوراحمد و همکاران (۱۳۹۷)، شاهینی‌فر و چاره‌جو (۱۳۹۷)، ربانی و همکاران (۱۳۹۸)، مشکینی و همکاران (۱۳۹۸)، کمیجانی و همکاران (۱۳۹۸)، مروی و همکاران (۱۳۹۹) و ... با توجه به این موضوع که علیرغم گذشت بیش از نیم قرن از زمان مطرح شدن حکمروایی خوب شهری به عنوان شیوه برنامه ریزی شهری، این مدل در شهرهای کوچک و متوسط کمتر مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است و عمده بررسی‌ها درباره حکمروایی در کلانشهرهای ایرانی انجام یافته است بنابراین پژوهش مورد نظر به تدوین سناریوهای مؤثر بر حکمروایی شهری در فسا به عنوان شهر متوسط پرداخته است.

مواد و روش تحقیق:

این پژوهش با توجه به ماهیت آن و افقی که برای برنامه ریزی لحاظ شده است یعنی افق ۱۴۳۰، روش تحقیق مبتنی بر سبک آینده پژوهی است. و با توجه به اینکه هدف اصلی تحقیق حاضر، ارائه راهبردهای توسعه شهر فسا می‌باشد این تحقیق از لحاظ هدف کاربردی، از نظر روش، پیمایشی و از نظر زمانی در زمره تحقیق‌های آینده‌گرا قرار می‌گیرد. جامعه آماری تحقیق را متخصصان و خبرگانی در زمینه مدیریت شهری، حکمروایی و آینده‌پژوهی از دانش و تجربه لازم و کافی برخوردار هستند، تشکیل داده است که تعداد آنها ۲۲ نفر می‌باشد. ابزار جمع‌آوری اطلاعات را دو روش مطالعات کتابخانه‌ای (بررسی متون و ادبیات تحقیق) و پیمایشی (ابزار پرسشنامه) (بر اساس روش دلفی متخصصان) تشکیل می‌دهد. از نرم‌افزار میک مک برای تحلیل تأثیر عوامل بر همدیگر استفاده شده است. همچنین برای انجام محاسبات سناریونویسی (تدوین سناریو) از نرم‌افزار سناریو ویزارد استفاده شده است. با توجه به وضعیت‌های احتمالی پیشروی عوامل مؤثر در حکمروایی خوب شهری در شهر فسا، برای ۱۴ عامل اصلی ماتریسی متقاطع تشکیل طراحی شد به صورت ۴۲*۴۲، در یک پرسشنامه به همراه راهنمای نحوه پاسخگویی و در اختیار کارشناسان مد نظر قرار گرفت و از آنها خواسته شد با در نظر داشتن این پرسش که «اگر هر یک از سناریوها اتفاق بیفتند، چه تأثیری بر تحرک و پویایی سایر سناریوها خواهد داشت؟» به سوالات پاسخ دهند. بعد از تکمیل پرسشنامه‌ها، داده‌ها جمع‌آوری و وارد نرم‌افزار سناریو ویزارد برای تجزیه و تحلیل شد. نیروهای پیشران با توجه به نظر نخبگان تحقیق تعیین و بعد از آن این عوامل بر پایه مقیاس اهمیت و عدم قطعیت، رتبه‌بندی شده و ضروری‌ترین مولفه‌ها مشخص و برای ترسیم سناریوهای احتمالی بکار رفته است

محدوده مورد مطالعه

شهر فسا در ۱۴۵ کیلومتری جنوب شیراز با طول جغرافیایی ۵۳ درجه ۴۱ دقیقه خاوری و عرض جغرافیایی ۲۸ درجه ۵۸ دقیقه شمالی و با ارتفاع ۱۲۸۸ متر از سطح دریا واقع شده است (مزیدی و نارنگی‌فرد، ۱۳۹۵: ۱۳۵). این شهر با جمعیتی برابر با ۱۱۰،۸۲۵ نفر در سال ۱۳۹۵، یکی از شهرهای مهم استان فارس می‌باشد (مرکز ملی آمار ایران، ۱۳۹۵). فسا دومین شهر پرجمعیت نیمه جنوبی و چهارمین شهرستان

12-Rohrbeck & Kum

13-Porter

14-Adams and Ferreira

15-Jacka

16-Biswas & et al

17 -Dahiya & Das

پرجمعیت استان فارس به‌شمار می‌رود. شهرستان فسا در مسیر ترانزیتی شیراز به بندرعباس و شیراز به کرمان- سیرجان قرار گرفته است و به همین دلیل آن را به شهری راهبردی و پررونق تبدیل کرده‌است. از نظر ساختار مدیریت شهری، این شهرستان دارای فرمانداری ویژه می‌باشد و شهرداری فسا دارای شهرداری درجه هشت می‌باشد.

بحث و ارائه یافته‌ها:

بیشتر محققان و نظریه‌پردازان اعتقاد دارند هوشمندانه‌ترین سبک برای مقابله با مسائل و مشکلات آینده، آماده شدن برای آن می‌باشد، بنابراین انسان‌ها باید برای آینده و مواجهه با عدم قطعیت‌های آن از آمادگی لازم برخوردارند باشند (Izadfar et al, 2020) در این بخش سعی شده است تا با رویکرد آینده‌پژوهی، عوامل اصلی تاثیرگذار بر حکمروایی شهر فسا شناسایی شود تا با شناسایی این عوامل اصلی، برنامه‌ریزی منسجم و یکپارچه‌ای برای این موضوع مهم در شهر فسا انجام شود.

بنابراین ابتدا هشت مولفه و چهل و چهار عامل مهم (جدول شماره ۳و۴) در شهر فسا را شناسایی کرده و سپس آن‌ها را در ماتریسی تحلیل اثرات به صورت ۴۴*۴۴ وارد نموده و میزان ارتباط میان این مولفه‌ها با حوزه مربوطه توسط خبرگان، تشخیص داده می‌شود. مولفه‌های موجود در سطرها بر مولفه‌های موجود در ستون‌ها تاثیر می‌گذارند. پس بدین ترتیب مولفه‌های سطرها، تاثیرگذار و مولفه‌های ستون‌ها، تاثیرپذیر هستند. میزان ارتباط، با اعداد بین صفر تا سه سنجیده می‌شود. عدد «صفر» به منزله «بدون تاثیر»، عدد «یک» به منزله «تأثیر ضعیف»، عدد «دو» به منزله «تأثیر متوسط» و در نهایت عدد «سه» به منزله «تأثیر زیاد» است. (Rouhani and Ajorloo, 2015) همانطور که در جدول یک مشاهده می‌شود شاخص پرشدگی ماتریس ۹۳/۳۳ درصد بیانگر برخوردار بودن سیستم از وضعیت ناپایدار می‌باشد زیرا عوامل انتخاب شده تاثیر زیاد و پراکنده ای بر یکدیگر داشته‌اند. یافته‌ها نشان می‌دهد ۱۲۹ رابطه از مجموع ۱۸۰۴ رابطه قابل ارزیابی در ماتریس، عدد صفر بوده که بیانگر آن است عوامل بر همدیگر تاثیر نداشته یا از همدیگر تاثیر نپذیرفته‌اند. ۳۵۶ رابطه از مجموع ۱۸۰۴ رابطه قابل ارزیابی در ماتریس، تاثیر کمی نسبت به هم داشته‌اند (زیرا میزان ارتباط عدد یک است). ۴۵۶ رابطه از مجموع ۱۸۰۴ رابطه قابل ارزیابی در ماتریس، تاثیرگذار نسبتاً قوی داشته‌اند (زیرا میزان ارتباط عدد دو بوده است) و ۸۱۰ رابطه از مجموع ۱۸۰۴ رابطه قابل ارزیابی در ماتریس، از تاثیرگذاری و تاثیرپذیری زیادی برخوردار بوده‌اند (زیرا میزان ارتباط عددشان ۳ بوده است) و مابقی یعنی ۱۸۵ رابطه از مجموع ۱۸۰۴ رابطه قابل ارزیابی در ماتریس، روابط پتانسیلی و غیرمستقیم عامل‌ها بوده است (زیرا میزان ارتباط عددشان P بوده است).

جدول ۱: تحلیل اولیه داده‌های ماتریس اثرات متقابل (MDI)

شاخص	ابعاد ماتریس	تعداد تکرار	تعداد صفر	تعداد یک	تعداد دو	تعداد سه	تعداد P	جمع کل	درصد پرشدگی
مقدار	۴۴	۲	۱۳۹	۲۵۶	۴۵۶	۸۱۰	۱۸۵	۱۸۰۷	۹۳/۳۳

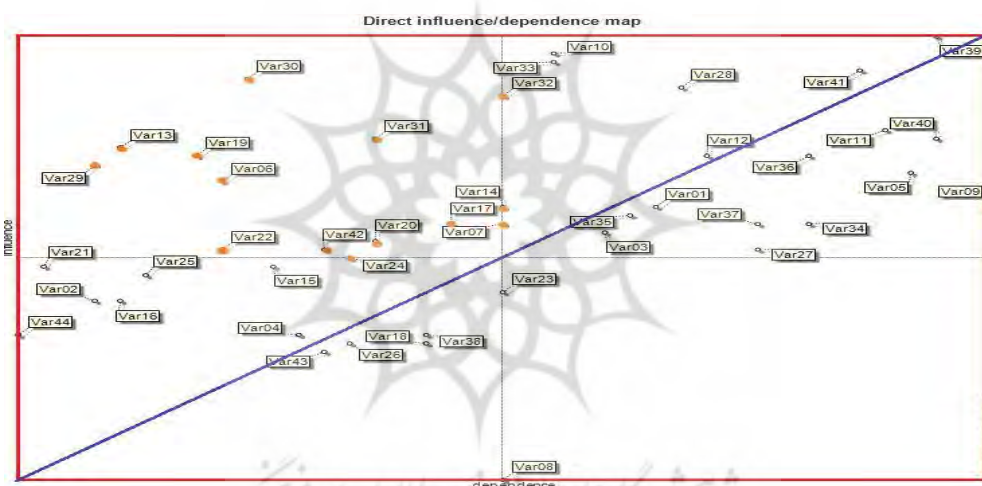
منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

تحلیل سیستم و تعیین تأثیر متقابل عوامل بر یکدیگر

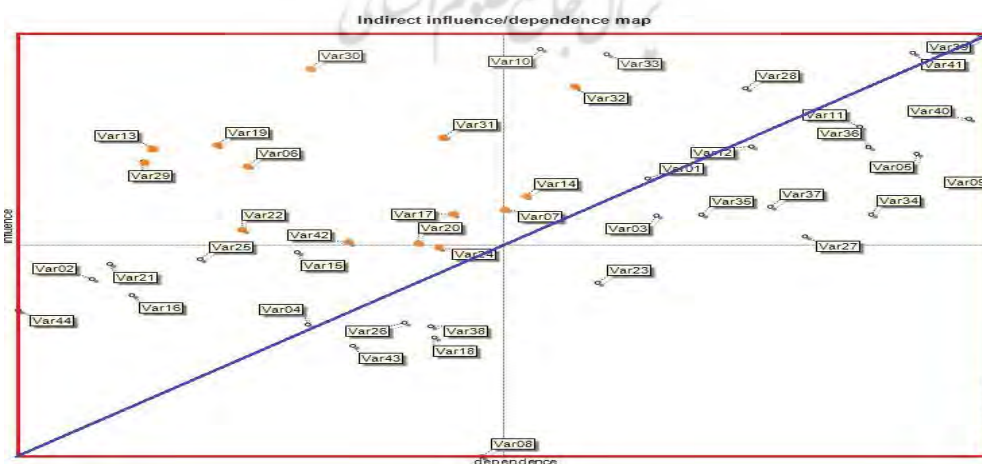
نقشه تاثیرات و وابستگی‌های مستقیم و غیرمستقیم میان متغیرها در شکل‌های زیر نشان داده شده است. مختصات متغیرها نشان دهنده میزان تاثیر و وابستگی میان آنهاست. در ماتریس متقاطع جمع عددهای سطرهای هر یک از متغیرها، میزان تاثیرگذاری و جمع ستونی هر متغیر نیز میزان تاثیرپذیری آن متغیر را از متغیرهای دیگر نشان می‌دهد. همان‌طور که در نقشه‌های خروجی از نرم افزار (شکل ۱ و ۲) مشاهده می‌شود وضعیت ناپایداری در سیستم تحت تاثیر متغیرهای مستقل قرار دارد زیرا پراکندگی متغیرهای تاثیرگذار مستقیم و غیرمستقیم عوامل موثر در حکمروایی خوب شهری در شهر فسا به خوبی این وضعیت را نشان می‌دهد. فقط چند عامل به صورت محدود تاثیرگذاری زیادی در سیستم بر جای گذاشته‌اند و سایر متغیرهای مورد بررسی با شدت و ضعف متفاوتی که دارند وضعیت تقریباً مشابهی در برابر یکدیگر دارند. لازم به ذکر است که تصمیم‌گیری و قضاوت پایانی در این باره فقط زمانی معتبر است که اثرات مستقیم و غیر مستقیم به صورت

همزمان و توأمان مورد بررسی و کنکاش قرار گیرند. به عبارت دیگر، چون هدف فقط طبقه بندی و اولویت بندی عامل های موثر در حکمروایی خوب شهری فضا نیست و هدف اصلی امکان طبقه بندی و بیان ویژگی های سایر مولفه های تاثیرگذار نیز می باشد از این روش استفاده شده است.

علت مقایسه نتایج تاثیرات مستقیم و غیرمستقیم به دست آمده، شناسایی عوامل اصلی مؤثر بر تدوین حکمروایی خوب شهری در شهر فضا می باشد. با توجه به شواهد موجود در شکل های سه و چهار می توانیم نیروهای پیشران اصلی از نظر تاثیرپذیری و تاثیرگذاری را ارائه کنیم. بنابراین می توان گفت از میان ۴۴ مولفه مورد بررسی شده، ۱۴ پیشران کلیدی که در سناریوهای حکمروایی خوب شهری فضا می توانند نقش بالاتری را ایفا نمایند شامل: ۱- التزام مدیریت شهری به برابری در برابر قانون (var ۶)، ۲- مقاومت مدیریت شهری در برابر رفتارهای خلاف قانون شهروندان (var ۷)، ۳- احساس مسئولیت پذیری مدیران و مسئولان شهری (var ۱۳)، ۴- صادق بودن مدیریت شهری در ارائه برنامه ها، (var ۱۴)، ۵- عدالت در توزیع برابر و عادلانه امکانات شهری، (var ۱۷)، ۶- عدم وجود فساد در سیستم مدیریت شهری (var ۱۹)، ۷- استفاده معقولانه از منابع و امکانات (var ۲۰)، ۸- بهبود روش ها و اقدامات براساس علم روز (var ۲۲)، ۹- شفافیت در ارائه عملکرد (var ۲۴)، ۱۰- تساهل و پذیرش رویکردهای متنوع (var ۲۹)، ۱۱- عدالت جنسیتی (var ۳۰)، ۱۲- کنترل و نظارت مناسب بر ساخت و سازهای شهری (var ۳۱)، ۱۳- مشارکت مردم در برنامه ریزی، تصمیم سازی، تصمیم گیری و فعالیت ها (var ۳۲)، ۱۴- شفافیت در تصمیم گیری (var ۴۲) می باشند. سپس، اطلاعا مستخرج از پرسشنامه در نرم افزار سناریو ویزارد وارد شده است. همانطور که در جدول شماره دو مشاهده می شود پس از استخراج عاملهای کلیدی از طریق بررسی اسناد علمی عوامل کلیدی شامل ۱۴ عامل موثر در حکمروایی خوب شهری در شهر فضا مشخص شدند.

شکل ۱: پراکندگی متغیرها مستقیم و جایگاه آن ها در محور تاثیرگذاری تاثیرپذیری منبع: یافته های تحقیق، ۱۳۹۹.

شکل ۲: پراکندگی متغیرها غیرمستقیم و جایگاه آن ها در محور تاثیرگذاری تاثیرپذیری

جدول ۲: عوامل کلیدی موثر در حکمروایی خوب شهری در شهر فسا

۱	التزام مدیریت شهری به برابری در برابر قانون	۸	بهبود روش‌ها و اقدامات براساس علم روز
۲	مقاومت مدیریت شهری در برابر رفتارهای خلاف قانون شهروندان	۹	شفافیت در ارائه عملکرد
۳	احساس مسئولیت‌پذیری مدیران و مسئولان شهری	۱۰	تساهل و پذیرش رویکردهای متنوع
۴	صادق بودن مدیریت شهری در ارائه برنامه‌ها	۱۱	عدالت جنسیتی
۵	عدالت در توزیع برابر و عادلانه امکانات شهری	۱۲	کنترل و نظارت مناسب بر ساخت وسازه‌های شهری
۶	عدم دوجود فساد در سیستم مدیریت شهری	۱۳	مشارکت مردم در برنامه‌ریزی، تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و فعالیت‌ها
۷	استفاده معقولانه از منابع و امکانات	۱۴	شفافیت در تصمیم‌گیری

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

در مرحله بعد سه فرض برای وضعیت‌های احتمالی عواملی کلیدی شامل سه فرض مطلوب (رنگ سبز)، ایستا (رنگ زرد) و بحران (رنگ قرمز) در نظر گرفته شد؛ همانطور که در جدول سه مشاهده می‌کنیم جمعاً ۴۲ وضعیت احتمالی طرح شد. این فرض‌های سه‌گانه مطرح شده انعکاسی از آینده‌های ممکن و باورپذیر پیشروی شاخص‌های حکمروایی خوب شهری در شهر فساد است که شامل فرض مطلوب یا خوشبینانه بعنوان بهترین حالت، فرض ایستا یا بینابین بعنوان ادامه روند موجود و فرض بحران یا بدبینانه بعنوان نامناسب‌ترین وضعیت پیشروی عامل‌های موثر در حکمروایی خوب شهری فسا در نظر گرفته شدند.

جدول ۳: طراحی وضعیت عوامل کلیدی موثر در حکمروایی خوب شهری در شهر فسا

عوامل کلیدی موثر	کد وضعیت	زیر مجموعه هر عامل	عوامل کلیدی موثر	کد وضعیت	زیر مجموعه هر عامل
التزام مدیریت شهری به برابری در برابر قانون	A1	کاهش مدیریت به برابری در برابر قانون	بهبود روش‌ها و اقدامات براساس علم روز	H1	کاهش استفاده از روش‌ها و اقدامات علم روز
	A2	ادامه روند فعلی مدیریت به برابری در برابر قانون		H2	ادامه وضعیت فعلی استفاده از روش‌ها و اقدامات براساس علم روز
	A3	افزایش و بهبود مدیریت به برابری در برابر قانون		H3	افزایش و بهبود روش‌ها و اقدامات براساس علم روز
مقاومت مدیریت شهری در برابر رفتارهای خلاف قانون شهروندان	B1	کاهش مقاومت مدیریت در برابر رفتارهای خلاف قانون شهروندان	شفافیت در ارائه عملکرد	I1	کاهش شفافیت در ارائه عملکرد
	B2	ادامه روند فعلی مقاومت مدیریت در برابر رفتارهای خلاف قانون شهروندان		I2	ادامه وضعیت فعلی شفافیت در ارائه عملکرد
	B3	افزایش مقاومت مدیریت محله در برابر رفتارهای خلاف قانون شهروندان		I3	افزایش شفافیت در ارائه عملکرد
احساس مسئولیت‌پذیری مدیران و مسئولان شهری	C1	کاهش احساس مسئولیت‌پذیری مدیران و مسئولان شهری	تساهل و پذیرش رویکردهای متنوع	J1	کاهش تساهل و پذیرش رویکردهای متنوع
	C2	ادامه وضعیت فعلی احساس مسئولیت‌پذیری مدیران و مسئولان شهری		J2	ادامه وضعیت فعلی تساهل و پذیرش رویکردهای متنوع
	C3	افزایش احساس مسئولیت‌پذیری مدیران		J3	افزایش و توسعه تساهل و پذیرش رویکردهای متنوع
صادق بودن مدیریت شهری در ارائه برنامه‌ها	D1	کاهش صداقت مدیریت شهری در ارائه برنامه‌ها	عدالت جنسیتی	K1	کاهش عدالت جنسیتی
	D2	ادامه وضعیت فعلی صداقت مدیریت شهری در ارائه برنامه‌ها		K2	ادامه وضعیت فعلی عدالت جنسیتی

افزایش عدالت جنسیتی	K3		افزایش صداقت مدیریت شهری در ارائه برنامه‌ها	D3	
کاهش کنترل و نظارت مناسب بر ساخت و سازهای شهری	L1	کنترل و نظارت مناسب بر ساخت و سازهای شهری	توزیع برابر و عادلانه کاهش عدالت در امکانات شهری	E1	عدالت در توزیع برابر و عادلانه امکانات شهری
ادامه وضعیت فعلی کنترل و نظارت مناسب بر ساخت و سازهای شهری	L2		توزیع برابر و عادلانه امکانات شهری	E2	
افزایش و بهبود کیفیت کنترل و نظارت مناسب بر ساخت و سازهای شهری	L3		توزیع برابر و عادلانه افزایش عدالت در امکانات شهری	E3	
کاهش مشارکت مردم در برنامه‌ریزی، تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و فعالیت‌ها	M1	مشارکت مردم در برنامه‌ریزی، تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و فعالیت‌ها	افزایش فساد در سیستم مدیریت شهری	F1	مدرستی وجود فساد در سیستم مدیریت شهری
ادامه وضعیت فعلی مشارکت مردم در برنامه‌ریزی، تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و فعالیت‌ها	M2		ادامه وضعیت فعلی وجود فساد در سیستم مدیریت شهری	F2	
افزایش مشارکت مردم در برنامه‌ریزی، تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و فعالیت‌ها	M3		کاهش فساد در سیستم مدیریت شهری	F3	
کاهش شفافیت در تصمیم‌گیری	N1	شفافیت در تصمیم‌گیری	افزایش استفاده نامعقولانه از منابع و امکانات	G1	استفاده معقولانه از منابع و امکانات
ادامه وضعیت فعلی شفافیت در تصمیم‌گیری	N2		ادامه وضعیت فعلی استفاده از منابع و امکانات	G2	
افزایش شفافیت در تصمیم‌گیری	N3		افزایش استفاده معقولانه از منابع و امکانات	G3	

سپس عوامل به دست آمده بعد از طراحی وضعیت‌های احتمالی عوامل کلیدی، وارد نرم افزار سناریو ویزار شده و در ساختاری که در پرسشنامه تعیین شده به تعریف وضعیت ها اقدام می شود و بعد از آن اقدام به تکمیل پرسشنامه ها توسط تعداد ۲۰ کارشناس شد. در مرحله بعد بر اساس خروجی تهیه شده از نرم افزار سناریو ویزار از وضعیت‌های احتمالی پیشران‌های کلیدی (تهیه سند سناریو) به تجزیه و تحلیل سناریوها اقدام شده است. سناریوهای استخراج شده شامل دو طیف کاملاً مطلوب یا کاملاً بحرانی می باشند. همانطور که در جدول شماره ۴ مشاهده می شود سه حالت برای درک صفحه سناریو و وزن شرایط از حالت مطلوب تا حالت بحرانی بر اساس مفاهیم رنگ بندی، امتیاز و وضعیت ارائه شده است.

جدول ۴: تعریف مفهوم رنگ‌ها، اعداد و وضعیت‌ها در صفحه سناریو

امتیاز	رنگ	وضعیت	ویژگی
۳	سبز	مطلوب	اتخاذ برنامه ها و روش های مناسب در راستای ارتقاء حکمروایی خوب شهری
۱	زرد	ایستا	ادامه روند فعلی عوامل موثر در حکمروایی خوب شهری
-۳	قرمز	بحرانی	بی‌توجهی و کاهش اقدامات موثر در راستای ارتقاء عوامل موثر در حکمروایی خوب شهری

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

تجزیه و تحلیل سناریوهای قوی (محتمل)

بر اساس نتایج و منطق نرم افزار، سناریوهای قوی را هم به عنوان سناریوهای باورکردنی با احتمال وقوع بسیار بالا متصور شدیم به عبارت دیگر در این مرحله به صورت مجزا هفت سناریوی قوی را مورد بازنگری قرار دادیم تا در مرحله بعدی به راهبردنویسی برای این سناریوها اقدام کنیم. این هفت سناریو در جدول شماره ۵ به همراه جمع بندی آنها مشاهده می شود.

جدول ۵: وضعیت هر یک از عوامل کلیدی به تفکیک هر سناریو

سناریو	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
الزام مدیریت محله به برابری در برابر قانون	بحران	ایستادگی	ایستادگی	بحران	بحران	ایستادگی	بحران
مقاومت مدیریت محله در برابر رفتارهای خلاف	ایستادگی	ایستادگی	ایستادگی	ایستادگی	ایستادگی	بحران	ایستادگی
احساس مسئولیت پذیری مدیران و مسئولان شهری	مطلوب	ایستادگی	ایستادگی	مطلوب	ایستادگی	بحران	ایستادگی
صادق بودن مدیران محله در ارائه برنامه‌ها	ایستادگی	مطلوب	مطلوب	ایستادگی	مطلوب	مطلوب	ایستادگی
عدالت در توزیع برابر و عادلانه امکانات محله	بحران	مطلوب	بحران	بحران	بحران	مطلوب	بحران
وجود فساد در سیستم مدیریت شهری	مطلوب	بحران	بحران	مطلوب	مطلوب	بحران	مطلوب
استفاده معقولانه از منابع و امکانات	ایستادگی	مطلوب	مطلوب	ایستادگی	ایستادگی	مطلوب	بحران
بهبود روش‌ها و اقدامات براساس علم روز	بحران	بحران	بحران	بحران	بحران	ایستادگی	بحران
شفافیت در ارائه عملکرد	مطلوب	ایستادگی	مطلوب	مطلوب	بحران	ایستادگی	بحران
تسهیل و پذیرش رویکردهای متنوع	بحران	مطلوب	مطلوب	بحران	بحران	مطلوب	بحران
عدالت جنسیتی	بحران	مطلوب	بحران	بحران	بحران	بحران	بحران
کنترل و نظارت مناسب بر ساخت وسازه‌های شهری	بحران	بحران	ایستادگی	ایستادگی	بحران	بحران	بحران
مشارکت مردم در برنامه‌ریزی، تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و فعالیت‌ها	مطلوب	ایستادگی	بحران	بحران	بحران	ایستادگی	بحران
شفافیت در تصمیم‌گیری	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	ایستادگی	بحران

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

همانطور که در جدول ۶ مشاهده می‌شود از مجموع تعداد ۹۸ وضعیت حاکم بر صفحه سناریو، ۴۳ وضعیت بحرانی دارند یعنی ۴۴ درصد، تعداد ۲۸ وضعیت در حالت ایستادگی هستند (۲۸/۵ درصد) و تعداد ۲۷ وضعیت در حالت مطلوب (۲۷/۵ درصد) از کل صفحه سناریو را به خود اختصاص داده است. با این وضعیت می‌توانیم بگوییم وضعیت‌های بحرانی، تقریباً نیمی از صفحه سناریوها را به خود اختصاص داده است و وضعیت‌های ایستادگی و مطلوب با درصدهای نزدیک به هم به ترتیب در الویت‌های بعدی قرار دارند. بررسی‌های ابتدایی حکایت از تسلط نسبی تعداد وضعیت‌های نامطلوب بر وضعیت‌های مطلوب می‌باشد.

همانطور که در جدول شماره ۶ مشاهده می‌شود سناریو شماره دو با دریافت تعداد ۶ فرض حالت مطلوب و تعداد ۵ فرض حالت ایستادگی، به عنوان مطلوب‌ترین و سناریو هفتم با تعداد ۱۰ فرض حالت بحرانی به عنوان نامطلوب‌ترین وضعیت برای عوامل موثر در حکمروایی خوب شهری در نظر گرفت.

جدول ۶: ضرایب، تعداد و درصد هر یک از وضعیت‌ها به تفکیک هر سناریو بر اساس طیف ۳ گانه

وضعیت‌ها به تفکیک	ضرایب وضعیت‌ها	مطلوب وضعیت‌های	بحرانی وضعیت‌های
-------------------	----------------	-----------------	------------------

درصد شرایط بحرانی	حداکثر شرایط بحرانی	میزان شرایط بحرانی	درصد مطلوبیت	امتیاز ایده آل	میزان مطلوب	۳-	۱	۲	بحران	ایستا	مطلوب	
۴۲/۸	-۴۲	-۱۸	۳۵/۷	۴۲	۱۵	-۱۸	۳	۱۵	۶	۳	۵	S1
۲۱/۴	-۴۲	-۹	۴۲/۸	۴۲	۱۸	-۹	۵	۱۸	۳	۵	۶	S2
۳۵/۷	-۴۲	-۱۵	۳۵/۷	۴۲	۱۵	-۱۵	۴	۱۵	۵	۴	۵	S3
۴۲/۸	-۴۲	-۱۸	۲۸/۵	۴۲	۱۲	-۱۸	۴	۱۲	۶	۴	۴	S4
۵۷/۱	-۴۲	-۲۴	۱۴/۲	۴۲	۶	-۲۴	۴	۶	۸	۴	۲	S5
۳۵/۷	-۴۲	-۱۵	۲۸/۵	۴۲	۱۲	-۱۵	۵	۱۲	۵	۵	۴	S6
۷۱/۴	-۴۲	-۳۰	۷/۱	۴۲	۳	-۳۰	۳	۳	۱۰	۳	۱	S7

منبع: یافته های تحقیق، ۱۳۹۹

گروه بندی و تجزیه و تحلیل سناریوهای قوی

سناریوهای با فرض حالت قوی را می توان به دو دسته گروه بندی کرد و هر یک از این گروه بندی شامل سناریوهایی می شود که ویژگی های مشترکی دارند اما در جزئیات با هم تفاوت های کمی در یک یا چند فرض از مجموع ۱۴ عامل کلیدی دارند. این دو گروه شامل:

گروه ۱: سناریوهای حالت مطلوب (شامل سناریو شماره دو)؛

گروه ۲: سناریوهای حالت بحران (شامل سناریوهای: ۱، ۳، ۴، ۵، ۶ و ۷).

از بین ۷ سناریو قوی، یک سناریو در حالت مطلوب قرار دارند که شرایط ایده آلی را برای حکمروایی خوب شهری در شهر فسا نشان می دهد و سایر سناریوهای مدنظر در حالت بحرانی قرار دارند که لزوم برنامه ریزی برای مقابله و کاهش تأثیرات منفی ناشی از وقوع آنها در شهر فسا باید در نظر گرفته شود.

گروه اول: سناریوهای مطلوب شامل سناریوی ۲ (قوی ترین و بهترین حالت محتمل)

این گروه شامل سناریوهای اول قوی می باشد و محتمل ترین سناریوهای پیشروی حکمروایی خوب شهری در شهر فسا را تشکیل می دهد. در این گروه، حالت بحرانی نسبت به سایر سناریوها کمتر وجود دارد (در سناریو دوم فقط ۳ حالت بحرانی قرار دارد) و بهترین وضعیت های مطلوب (تعداد ۶) را به خود اختصاص داده اند.

جدول ۷: ویژگی های سناریوهای گروه اول

گروه	سناریوها	میانگین	امتیاز	کد وضعیت
گروه اول (مطلوب)	سناریو دوم	۲/۰۹	۲۳	A2-B2-C2-D3-E3-G3-I2-J3-K3-M2-N3

منبع: یافته های تحقیق، ۱۳۹۹

مطابق جدول شماره ۷، در این گروه سناریوی دوم با کسب میانگین ۲/۰۹ بهترین سناریو را به خود اختصاص داده است. در سناریوهای این گروه، سناریو دوم با ۶ عامل "افزایش صداقت مدیریت شهری در ارائه برنامه ها، افزایش عدالت در توزیع برابر و عادلانه امکانات شهری، افزایش استفاده معقولانه از منابع و امکانات، افزایش و توسعه تساهل و پذیرش رویکردهای متنوع، افزایش عدالت جنسیتی، افزایش شفافیت در تصمیم گیری" کاملاً مطلوب، ۵ عامل "ادامه روند فعلی مدیریت شهری به برابری در برابر قانون، ادامه روند فعلی مقاومت مدیریت شهری در برابر رفتارهای خلاف قانون شهروندان، ادامه وضعیت فعلی احساس مسئولیت پذیری مدیران و مسئولان شهری، ادامه وضعیت فعلی شفافیت در ارائه عملکرد، ادامه وضعیت فعلی مشارکت مردم در برنامه ریزی، تصمیم سازی، تصمیم گیری و فعالیت ها" دارای حالت ایستا می باشد. بنابراین نتایج مذکور، این گروه وضعیت مناسبی برای حکمروایی خوب شهری در شهر فسا در آینده را قابل تصور است؛ که از مطلوبیت نسبتاً خوبی بهره مند است.

گروه دوم: سناریوهای بحران شامل سناریوهای ۱، ۳، ۴، ۵، ۶ و ۷ بدترین حالت های محتمل

گروه دوم شامل سناریوهای اول، سوم، چهارم، پنجم، ششم و هفتم قوی می باشد که میزان بحران آنها عامل متمایز کننده آنها از همدیگر می باشد. این گروه به لحاظ فراوانی، بیشترین تعداد فرض بحران را به خود گرفته است. بطوریکه تمامی وضعیت های بحرانی در میان سناریوها

یافته‌های تحقیق نشان داد که عوامل کلیدی مؤثر بر آینده حکمروایی شهر فسا در افق ۱۴۳۰ شامل «التزام مدیریت شهری به برابری در برابر قانون»، «مقاومت مدیریت شهری در برابر رفتارهای خلاف قانون شهروندان»، «احساس مسئولیت‌پذیری مدیران و مسئولان شهری»، «صادق بودن مدیریت شهری در ارائه برنامه‌ها»، «عدالت در توزیع برابر و عادلانه امکانات شهری»، «وجود فساد در سیستم مدیریت شهری»، «استفاده معقولانه از منابع و امکانات»، «بهبود روش‌ها و اقدامات براساس علم روز»، «شفافیت در ارائه عملکرد»، «تساهل و پذیرش رویکردهای متنوع»، «عدالت جنسیتی»، «کنترل و نظارت مناسب بر ساخت و سازهای شهری»، «مشارکت مردم در برنامه‌ریزی، تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و فعالیت‌ها»، «شفافیت در تصمیم‌گیری» است. نتایج این تحقیق حاکی است ۷ سناریوی با ترکیب‌های متفاوتی از سه وضعیت، مطلوب، ایستا و بحرانی که احتمال وقوع در حکمروایی خوب شهری در شهر فسا را دارند که متاسفانه، احتمال وقوع رویدادهای منفی (حالت بحرانی) بیشتر از رویدادهای مثبت (حالت مطلوب) می‌باشد. با این وضعیت، به نظر می‌رسد وضعیت‌های بحرانی بخش عمده‌ای از صفحه سناریوها را به خود اختصاص داده‌اند و وضعیت‌های مطلوب و ایستا در الویت‌های بعدی قرار دارند و با توجه به نتایج این سناریوها مشخص می‌شود که در حکمروایی خوب شهری در شهر فسا احتمال وقوع شرایط بحرانی بیشتر ولی احتمال وقوع دو حالت مطلوب و ایستا کمتر می‌باشد. نکته بسیار مهم در نتایج، فاصله نسبی میزان مطلوبیت در بهترین سناریو با اهداف نهایی حکمروایی خوب شهری در شهر فسا است. با این فرض که از میان سناریوهای ۷ گانه، بهترین سناریو که سناریوی شماره ۲ است، اتفاق بیفتد، نشان از ایجاد حکمروایی خوب شهری در شهر فسا در آینده نیست. در خوش‌بینانه‌ترین حالت، ۱ سناریوی دوم از ۷ سناریو مؤثر بر حکمروایی خوب از وضعیت تقریباً مناسبی برخوردار خواهد بود که به تنهایی دارای ۶ وضعیت مطلوب می‌باشد و ۶ سناریوی دیگر، نسبت این سناریو (دوم) مطرح شده دارای مطلوبیت کمتری هستند. می‌توان گفت در صورت اتفاق این سناریو شهر به سوی شهر پایدار گام برخواهد داشت. بدین صورت که محیط رقابتی و پویای شهرها همواره مدیریت شهری را با چالش‌ها و فرصت‌های متفاوتی مواجه می‌سازد. برای کسب موفقیت در چنین شرایطی، مدیریت شهری نیازمند چابکی هرچه بیشتر هستند و لازمه این چابکی، شناخت، تحلیل و شفافیت فرآیندهای خدمات شهری است. بدین منظور مدیریت شهری شهر فسا می‌بایست از عملکرد خود در مقابل تک تک ذینفعان شامل شهروندان، نخبگان و بخش خصوصی پاسخ‌گو باشد. در این وضعیت نتایج تحقیق با نتایج تحقیق علی اکبری (۱۳۹۹)، محمدی و سرور (۱۴۰۰)، باستین و همکاران (۱۳۹۷)، روستایی و همکاران (۱۳۹۷) هم راستا می‌باشد. در کنار موضوع صداقت و شفافیت موضوع عدالت خدمات شهری نیز اهمیت زیادی دارد. لازم است از طریق روش‌های بهینه ارائه خدمات، شهر به عنوان یک سیستم به مناطق مختلف، متناسب با ویژگی جمعیتی تقسیم بندی شود. از طرف دیگر، اگر فرض کنیم که بدترین حالت ممکن اتفاق بیفتد یعنی سناریوی شماره ۷ در حکمروایی خوب شهری فسا به وقوع بپیوندد آنچه که ما باید در انتظار آن باشیم ده وضعیت بحرانی در سناریو می‌باشد که در صورت وقوع شاهد وضعیت مطلوبی در شهر فسا نخواهیم بود. یکی از این مولفه‌های کلیدی احساس نابرابری جنسیتی است. این احساس می‌تواند منجر به نابرابری اجتماعی، نابرابری خانوادگی و احساس نابرابری اقتصادی و در نهایت کاهش سرمایه اجتماعی شهروندان فسایی شود. در این وضعیت شهر با هنجاری‌های شکننده‌ای روبرو خواهد شد و تبدیل به شهری ناکارآمد و با مشکلات عدیده‌ای می‌شود و در نهایت امکان هر گونه اصلاح و تعدیل مشکلات شهری به سختی امکان پذیر می‌شود و هزینه‌های زیادی را به شهر تحمیل خواهد نمود.

References:

1. Adams, R. B., & Ferreira, D. (2009). Women in the boardroom and their impact on governance and performance. *Journal of Financial Economics*, 94(2), 291-309.
2. Ahani, M., Mousakhani, M., Afshar Kazemi, M. (2018). Future Studies of Good Governance in Iran: A Scenario Approach. *Iranian journal of management sciences*, 13(51), 61-80.
3. Aldagji, Z., ebrahimi, A., shojaei, S., didekhiani, H. (2020). Scenario development of Golestan province tourism area with a futuristic approach. *Geography And Development Iranian Journal*, 18(58), 59-74.
4. Alizadeh, K., Roshanaie, H. (2017). The Role of Good Governance in Urban Branding: A Case Study of Shandiz. *Geography and Urban Space Development*, 4(1), 115-137.
5. Amiri, M. (2017). Inefficient Urban Texture in Fasa and the Need to Prepare Urban Regeneration Program with Emphasis on Informal Settlements. *Modern Urban Management*, 5(16), 109-132.
6. Asadi, R., Rahnama, M. (2014). Determining situation of indices of good urban governance in Mashhad. *Journal of Urban - Regional Studies and Research*, 5(20), 143-162.

7. Ashtianiaraghi, M., Sarvar, R., Zivyar, P., Fallahtabar, N. (2020). Realization of integrated urban management with emphasis on the role and power of actors' different levels of Tehran's urban management. , 11(40), 31-46.
8. Biswas, R., Jana, A., Arya, K., Ramamritham, K., (2019). A good-governance framework for urban management. *Journal of Urban Management*.
9. Dahiya, B., & Das, A. (Eds.). (2020). *New Urban Agenda in Asia-Pacific. Advances in 21st Century Human Settlements*. doi:10.1007/978-981-13-6709-0
10. Imani, B. (2020). Regional Balanced Development Future Studies Based on Scenario Planning (Case Study: Ardabil Province). *Geography And Development Iranian Journal*, 18(58), 17-44.
11. Fani, Z. (2017). Prefigure and Pre-arranged Scenario for Neighborhood development Planning with Systemic analysis the study Sanglaj Tehran neighborhood. *Strategic Studies of public policy*, 6(21), 15-29.
12. Geneletti, D. (2012), Environmental Assessment of Spatial Plan Policies through Land Use Scenarios a Study in a Fast-Developing Town in Rural Mozambique, *Environmental Impact Assessment Review*, No. 32: 1- 10.
13. Glasson, J. (2007), *Regional Planning*, London: Routledge.
14. Gorbani, R., Teymouri, R. (2017). Ecological Analysis of Key Factors Influencing in Tabriz Green Space Planning Using Environmental Scanning and Structural Analysis. *Geography and Planning*, 21(61), 319-340.
15. Grindle, S., M. (2017). Good Governance, R.I.P.: A Critique and an Alternative. *Governance*, 30(1): 17-22.
16. HOSSEINI, S. (2016). Analysis of Good Governance Indicators in Torbat Haydarieh: Emphasizing on the citizens and urban managers' viewpoints. *Motaleate Shahri*, 5(20), 43-52.
17. Istgaldi M, Shokouhi M A. Analysis of factors underlying good governance, case study : city of Bandar Torkaman. *Arid Regions Geographic Studies*. 2014; 4 (14) :31-49.
18. Izadfar, E., sasanpoor, D., tavalaei, D., soleymani, D. (2020). --. *Geography and Territorial Spatial Arrangement*, 10(34), 45-68.
19. Jacka, T. (2010). Women's activism, overseas funded participatory development, and governance: A case study from China. *Women's Studies International Forum*, 33(2), 99-112.
20. Jafari, Firooz, Moazani, Mehdi, Badli, Ahad. (1399). The future of urban land use change research in the metropolis of Tabriz. *Spatial Planning (Geography)*, 10 (2), pp. 1-22.
21. Jiang, H., Geertman, S., & Witte, P. (2020). A Sociotechnical Framework for Smart Urban Governance. *International Journal of E-Planning Research*, 9(1), 1–19. doi:10.4018/ijep.2020010101.
22. Kadago, J., Sandholz, S., & Hamhaber J. (2010). Good urban governance, actor's relations and paradigms: Lessons from Nairobi, Kenya, and Recife, Brazil. Paper presented at 46th ISOCARP Congress, Brazil.
23. Komijani, A., Eivazi, M., Bozorgmehri, M., Nezamipoor, G. (2019). The Profile of Good Governance in Futures Studies: From Imaging to Shaping of the Future. *Journal of Iran Future Studies*, 4(1), 207-235.
24. Lemanski, C. (2017): Unequal citizenship in unequal cities: participatory urban governance in contemporary South Africa, *IDPR*, 39 (1). Pp .۳۰-۱۰
25. Liu, G., Fu, X., Han, Q., Huang, R., & Zhuang, T. (2021). Research on the collaborative governance of urban regeneration based on a Bayesian network: The case of Chongqing. *Land Use Policy*, 109, 105640.
26. Maroofi, A., Sajadi, J., Razavian, M. (2019). The Assessment of Participatory Scenario Planning in Future-Study of the Environment in District 1, Tehran City. *Geography and Sustainability of Environment*, 9(2), 97-114.
27. Mazidi A, Narangifard M. Impact of urban development and land use changes on the climate of the city of Shiraz and Fasa. *researches in Geographical Sciences*. 2016; 16 (40) :131-154

28. Meshkini, A., Rabbani, T., Eftehkari, R., Rafieian, M. (2019). Governance Foresight, a Concept Development and Future of Tehran Metropolitan Governance. *Geographical Urban Planning Research (GUPR)*, 7(3), 431-453
29. Meshkini, A., Pourmousavi, S., Moazen, S. (2013). Evaluation of neighborhood management model based on indicators of good urban governance Case study: Evin neighborhood, Tehran. *Journal of Urban Studies*, 2 (6), pp. 31-42.
30. Minoia, P., & Jokela, S. (2021). Platform-mediated tourism: social justice and urban governance before and during Covid-19. *Journal of Sustainable Tourism*, 1-15.
31. Mousavi, M., Ghaderi, R., Taghilo, A., Kahaki, F. (2018). Scenario Development in Realizability Territorial Spatial Arrangement (Case Study: Khorasan-e-Razavi). *Town and Country Planning*, 10(1), 65-91.
32. National Statistics Center of Iran (2016), General Census of Population and Housing in Fasa.
33. Negahban Marvi, M., Eghbali, N, Hatami Nejad, H. (2020). Explaining the management of the first generation of new cities in Iran with the approach of good urban governance from the perspective of national divisions. *Quarterly Journal of Geography and Urban-Regional Planning*, 10 (35), pp. 1-26.
34. Poorahmad A, Piri E, Mohammadi Y, Parsa S, Heydari S. Good Urban Governance in Urban Neighborhoods (Case: Marivan City). *IUESA*. 2018; 6 (24) :81-98
35. PourAhmad, A., Abdali, Y., Allah Golipour, S. (2020). Spatial Analysis of the Impact of Favorable Governance on Urban Livability (Case Study: Crime Hot Spots of Regions 11 and 12 in Tehran). *Spatial Planning*, 10(2), 83-104.
36. RABBANI T, eftekhari A R, meshkini A, rafiyan M. Analysis of future sustainable development governance institutional obstacles of Tehran metropolis. *MJSP*. 2018; 22 (1) :124-153
37. rabbani, T., Meshkini, A., Roknoldin eftekhari, A., Rafieian, M. (2019). Explaining Urban Governance Issues in Future Metropolitan Scenarios of Tehran Based on Qualitative Scenario Conversion Approach. *Sustainable city*, 2(1), 45-62.
38. rabbani, T., Meshkini, A., Roknoldin eftekhari, A., Rafieian, M. (2019). Explaining Urban Governance Issues in Future Metropolitan Scenarios of Tehran Based on Qualitative Scenario Conversion Approach. *Sustainable city*, 2(1), 45-62.
39. Rahnama, Mohammad Rahim, Marufi, Ayub (2014) A Study of Bokan City's Spatial-Physical Development Scenarios. *MJSP*. 2015; 18 (3) :125-146
40. Rouhani, Arash, Ajrlou, Saeed (2015) Teaching Mick Mac software that can be used in screenwriting projects - Futurology, Arena Publications.
41. Salim, W., & Hudalah, D. (2019). Urban Governance Challenges and Reforms in Indonesia: Towards a New Urban Agenda. *New Urban Agenda in Asia-Pacific*, 163-181.
42. Sasanpour F. Future Studies Urban bubble in Tehran metropolitan. *researches in Geographical Sciences*. 2017; 17 (47) :171-189
43. Shahinfar, M., Charehjo, F. (2019). The Evaluation of Effective Indicators in the Implementation of Good Urban Governance in Metropolises (Case Study of Kermanshah). *Geography and Urban Space Development*, 5(2), 201-219.
44. shakarami, K., chharrahi, M., hasanvand, M. (2020). Assessment and Analysis of the Future Situation of the Favorable Urban Governance in Iranian Cities Based on Baseline Scenario (Case Study: Tehran City). *Future study Management*, 31(121), -.
45. Tavakoli Nia, Jamileh, Eskandarpour, Majid, Barghomdi, Mojtaba. (2012). An Introduction to Good Urban Governance: Necessities, Requirements, and Challenges in Iran. *Journal of New Attitudes in Human Geography*, 5 (1), 135-152.
46. Yaghfoori, H., Rafieyan, S. (2015). A Study of the Function of Urban Management Regarding the Participation of Citizens in Urban Affairs: The Case of Fasa. *Journal of Urban - Regional Studies and Research*, 7(27), 81-100.
47. Zali, N., Zamanipoor, M. (2015). Systematic Analysis of Strategic Variables of Regional Development in Scenario- based Planning (Case: Mazandaran Province). *Town and Country Planning*, 7(1), 1-28.

48. Ziari, K., Yadollahnia, H., yadollahnia, H. (2020). Urban Management Performance Analysis with Emphasis on Good Governance Indicators from the Citizen's Perspective (Case Study: Sari City). , 11(40), 1-16.
49. Nouri, M, Rezaei, M, Yarahmadi, M. (2020). Significance Analysis - Performance of Good Governance Indicators in Yazd World Heritage City. Journal of Urban Research and Planning, (), 0-0.
50. kazemian, G., barari, E., Sharif Zadeh, F., Ghorbanizadeh, V. (2021). Developing the appropriate good urban governance model for metropolises of Iran and the integrated analysis of current situation (Case study: Mashhad). , 12(44), 55-74.
51. ziari, K., Yadollahnia, H., yadollahnia, H. (2020). Urban Management Performance Analysis with Emphasis on Good Governance Indicators from the Citizen's Perspective (Case Study: Sari City). , 11(40), 1-16.
52. Aliakbari, E. (2020). Structural Analysis driving Forces Knowledge Based Urban Development Case study: Tehran Metropolis. , 11(42), 1-20.

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی